Universitets- og høgskolerådet

Nasjonalt publiseringsutvalg for humaniora

Referat fra møte i NPU-Humaniora

Møtedato 02.06.2021 **Møtested** Zoom

Møtetid Kl. 12.00 – 15.00

Medlemmer:
Mathilde Skoie, prodekan for forskning, UIO (leder)
Anne Beate Maurseth, prodekan for forskning og formidling, UIB
Bjørn Kåre Myskja, prodekan for forskning, NTNU
Ann Therese Lotherington, prodekan for forskning, UIT
Gunhild Kvåle, prodekan for forskning, UIA

UHR-Publisering (AU)
Gunnar Sivertsen, NIFU
Vidar Røeggen, UHR

Saksliste

Saksnr	Tittel
21/01	Godkjenning av innkalling og dagsorden
21/02	Godkjenning og oppfølging av referat fra 22. oktober 2020
21/03	Retorikk i publiseringsindikatoren
21/04	Kunst, design og arkitektur i publiseringsindikatoren
21/05	Kandidater til nivå x under NPU-Humaniora
21/06	Prioriteringer ved høstens nominering
21/07	Forberedelse til fellesmøte med NPU-samfunnsfag 10. juni (bokpublisering)
21/08	Status for arbeid med åpen tilgang:
	• OA-rapport fra UiO
	• Kunnskapsgrunnlag fra Unit/UHR
	• NÅHST-reviderte retningslinjer
	• Rapport om nasjonal publiseringsplattform
21/09	Status for medlemmer i NPU-Humaniora
21/10	Møte høsten 2021
21/11	Eventuelt

Innkalling og sakspapirer ble sendt ut elektronisk.

Universitets- og høgskolerådet

Mathilde Skoie leder	Vidar Røeggen Sekretær

Sak 21/01 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak
NPU-Humaniora godkjenner innkalling og dagsorden

Sak 21/02 Godkjenning og oppfølging av referat fra 22. oktober 2020

Sak 20/12 i referat fra 22. oktober henviste til behandling av saken om kunstnerisk utviklingsarbeid, som ble diskutert i møtet 14. mai 2020. Saken kommer opp igjen i dagens møte under sak 21/04.

Sak 20/15 Innspill fra fagorganene som gjelder forlag på nivå 2. Det ble ikke tilstrekkelig med tid i møtet til å diskutere innspillene fra møtet og det ble fattet følgende vedtak i saken:

«*Det ble ikke tilstrekkelig tid i møtet til å vurdere kommentarene fra fagorganene om forlag på nivå 2. Utvalget anbefaler derfor at UHR-Publisering legger opp til en lenger prosess ut over 2020, før man eventuelt tar ned forlag fra nivå 2, slik at NPU-Humaniora kan utvide kunnskapsgrunnlaget før man vurderer forlagene.*»

I samarbeid med NPU-Samfunnsvitenskap arrangeres det et fellesmøte om bokpublisering den 10. juni, der arbeidsutvalget i Det nasjonale publiseringsutvalget vil legge frem konkrete forslag til løsninger. I samme møtet er også Norges Forskningsråd invitert, for å gi en orientering om Plan S og fremtidige krav om åpen publisering tilknyttet bokpublisering.

Vedtak
Referat fra 22. oktober 2020 ble godkjent av utvalget og publisert på nettsidene 30. oktober 2020. NPU-Humaniora tok oppfølgingen av referat til orientering.

Sak 21/03 Retorikk i publiseringsindikatoren

UHR-Humaniora mottok en søknad om opprettelse av et nytt fagorgan for retorikk under UHR-Humaniora fra professor Jens E. Kjeldsen ved UiB. Kjeldsen har utarbeidet forslaget sammen med professorene Johan L. Tønnesson (UiO) og Kjell Lars Berge (UiO). Forlaget støttes av 81 fagpersoner fra ulike institusjoner i sektoren (saksunderlagene til møtet i UHR-Humaniora følger vedlagt i en samlet fil).

På enhetsmøte i UHR-Humaniora 6. mai 2021 vedtar UHR-Humaniora å opprette et nytt nasjonalt fagorgan for retorikk. I vedtaket heter det også at:

«*UHR-Humaniora ber arbeidsutvalget kontakte NPU-Humaniora for en vurdering av det nye fagorganets rolle i publiseringsindikatoren.»*

I notatet forskerne leverte til UHR-Humaniora argumenterer de med at retorikk er et internasjonalt forskingsfag, med internasjonale konferanser og egne publiseringskanaler. De formulerer seg slik:

«Fraværet av et eget fagorgan gjør at feltet blir oversett i en rekke fagpolitiske og vitenskapelige prosesser. Vitenskapelige innsikter og kompetanser legges ikke til grunn ved rangering av tidsskrifter, vurdering av forskningsprosjekter, og utvikling av relevant undervisning.»

Vurdering
Det nasjonale publiseringsutvalget (NPU) ønsker at NPU-Humaniora skal diskutere hvilken rolle det nye fagorganet kan ha i arbeidet med å nominere tidsskrifter til nivå 2 og gi et råd til NPU i saken.

Fra diskusjonen i møtet
Flere av fagorganene under UHR-Humaniora har ingen egen liste med tidsskrifter i publiseringsindikatoren. Spørsmålet som ble diskutert i møtet er om det nye fagorganet for retorikk skulle ha en slik liste, hvor de kunne nominere tidsskrifter til nivå 2. Saken aktualiserte en diskusjon i utvalget som ikke er ny, at vi har mange små fag med egne lister i humaniora. Utvalget mente at tiden var moden for å se kritisk på noen av de mindre fagfeltene og at retorikksaken bør sees i lys av dette. Å opprette en egen liste for retorikk nå vil med andre ord ta oss i motsatt retning og kan gi signal til andre fagfelt som like naturlig som retorikk vil ønske egen liste i indikatoren.

Vedtak
NPU-Humaniora tar til etterretning at UHR-Humaniora har valgt å innfri søknaden om nytt fagorgan for retorikk, men ønsker å understreke at det ikke ligger som automatikk at det nye fagorganet får en egen liste med tidsskrifter de kan nominere til i publiseringsindikatoren. Saken har også aktualisert en gammel diskusjon i utvalget om behovet for å kritisk gjennomgå små fag med egne lister under humaniora. NPU-Humaniora ønsker derfor å starte arbeidet med å kartlegge muligheten for å redusere antallet lister i humaniora. Samtidig ønsker NPU-Humaniora å gå i dialog med det nye fagorganet i retorikk om håndtering av nominering til nivå 2.

21/04 Kunst, design og arkitektur i publiseringsindikatoren

Det nasjonale publiseringsutvalget (NPU) fattet følgende vedtak 4. desember 2020:

«*Arbeidsutvalget forbereder sak til neste møte slik at utvalget kan diskutere mulig endring av tilhørighet for fagfeltene som per i dag ligger utenfor de fire publiseringsutvalgene for humaniora, samfunnsvitenskap, medisin og MNT*».

For humaniora berører dette fagfeltet *arkitektur og design*.

Arbeidsutvalget i NPU kontaktet derfor Mathilde Skoie som leder NPU-Humaniora for å planlegge hvordan denne saken best kunne forberedes til møtet 2. juni. I dag er det en egen publiseringskomite som forvalter ansvaret for nominering av tidsskrifter under fagfeltet *arkitektur og design*. I denne komiteen er det oppnevnt fire personer, hvorav 2 representerer nasjonalt fagorgan for arkitektur og landskapsarkitektur og de 2 siste representer nasjonalt fagorgan for design.

I UHRs organisasjon er dette to fagorgan under den strategiske enheten UHR-Kunst, arkitektur og design (UHR-KDA). Denne enheten ledes av Frode Thorsen, som også var i kontakt med NPU-Humaniora i forbindelse med saken om kunstnerisk utviklingsarbeid og kunstnerisk forskning (artistic research) behandlet i møtet 14. mai 2020.

Mathilde Skoie, Gunnar Sivertsen og Vidar Røeggen tok derfor initiativ til et møte med Frode Thorsen 15. april for å diskutere oppgaven NPU-Humaniora hadde fått fra NPU og mulige løsninger. Sammen utarbeidet vi et notat som beskrev en mulig løsning for kunst, design og arkitektur i publiseringsindikatoren. Notatet ble også lagt frem for enhetsmøte i UHR-KDA 20. mai 2020. Hensikten var at UHR-KDA kunne gi sitt innspill til NPU-Humaniora i saken. Saken slik den ble fremlagt for UHR-KDA fulgte sakspapirene. Da UHR-KDA behandlet saken, fattet de følgende vedtak:

«UHR-Kunst, design og arkitektur gir arbeidsutvalget fullmakt til å arbeide videre med forslaget fra Det nasjonale publiseringsutvalget, i tråd med diskusjonen på enhetsmøtet og i dialog med den eksisterende publiseringskomiteen for arkitektur og design.»

21. mai 2021 hadde Vidar Røeggen et oppfølgingsmøte med Frode Thorsen og sekretær for UHR-KDA Rachel Glasser, for å planlegge oppfølging av vedtaket over. Her ble vi enige om at UHR-KDA skulle ta initiativ til et eget møte med publiseringskomiteen i *arkitektur og design* før sommeren, for å diskutere løsningen som skisseres i notatet. Gunnar Sivertsen og Vidar Røeggen fra NPU deltar i dette møtet.

Vurdering
NPU-Humaniora har fått i oppgave å legge frem en anbefalt løsning til NPU i denne saken.

Fra diskusjonen i møtet
Notatet som beskriver en mulig løsning ble diskutert i møtet, men NPU-Humaniora ønsker å avvente innspill fra publiseringskomiteen i arkitektur og design før det utarbeides en endelig anbefaling til NPU. Saken må derfor diskuteres på nytt i høstens møte, før vi kan gi et endelig råd til NPU.

Utvalget ser at problemstillingen er kompleks. Samtidig som det ønsker en slik løsning velkommen mener utvalget det er viktig at løsningen også anerkjenner at det er fagforskjeller og at det tas høyde for kompetanseutfordringer i løsningsforslaget. Selv om utvalget ser at det er vårt utvalg dette fagfeltet har mest til felles med savnet det en beskrivelse av de berøringspunkter som finnes mellom disse fagfeltene og teknologiområdet og hvordan disse bør ivaretas i notatet som fulgte saken.

Vedtak
NPU-Humaniora er positive til forslaget slik det foreligger, men savner at notatet også beskriver at disse fagene også har berøringspunkter mot teknologiområdet. NPU-Humaniora

avventer eventuelle innspill fra publiseringskomiteen i arkitektur og design før det kan utarbeides en endelig anbefaling til NPU. Saken kommer derfor opp igjen på neste møte.

21/05 Kandidater til nivå x under NPU-Humaniora
NPU har sendt ut vedlagte orientering til fagorganer og underliggende publiseringsutvalg om den nye ordningen med nivå x, som planlegges lansert til høsten. Ordningen med nivå x ble vedtatt allerede våren 2020, men det har tatt tid å utvikle den tekniske løsningen på Nettsidene til publiseringsindikatoren, som skal være stedet der listen over «tvilsomme tidsskrifter» offentliggjøres og stedet der man vil kommunisere med forskersamfunnet om disse.

NPU-Humaniora har ansvaret for listen over tverrfaglige publiseringskanaler i humaniora. På denne listen er følgende tidsskrift utpekt som en kandidat til nivå x:

Cogent Arts and Humanities
(https://dbh.nsd.uib.no/publiseringskanaler/KanalTidsskriftInfo.action?id=485377)

Tidsskriftet inngår i Unit-avtalen med Taylor & Francis og er indeksert i DOAJ. Tidsskriftet har hatt nivå 1 siden 2015, og siden den gang en rekke norske forskere publisert i kanalen. En liste over disse publikasjonene fulgte saken.

Hvorfor kandidat til nivå x?

Forsker melder inn erfaring som fagfelle:

- Ingen kommunikasjon mellom forfattere, fagfeller og redaktører etter at fagfellevurdering er gitt.
- Artikler går rett på trykk etter forfatteres revidering.
- Tidligere tilbakemelding fra annen bruker reagerer på APC-prisen.

Begge kaller tidsskriftet for «predatory». En utvidet begrunnelse fra forsker ble lest opp i møtet.

Fra diskusjonen i møtet

Nivå x er et godt og viktig grep. Det er imidlertid viktig med tydelige kriterier og at ordningen forvaltes med klokskap. Utvalget var enige om at det er viktig med en lav terskel for å plassere et tidsskrift på nivå x. Bekymringsmeldinger må tas på alvor og det er viktig for legitimiteten til publiseringsindikatoren og tilliten til registeret.

Til det konkrete forslaget var utvalget enige om at begrunnelsen slik den var formulert i sakspapirene ikke var veldig sterk. I lys av ønsket om at terskelen skal være lav og at

ordningen i like høy grad åpner for at tidsskrift ender opp med å forblir i registeret som at de forsvinner støttet de like vel forslaget.

Vedtak

NPU-Humaniora støtter forslaget om å legge ut tidsskriftet som nivå x

21/06 Prioriteringer ved høstens nominering
I 2020 ble bokpublisering særlig pekt ut som noe vi ønsket tilbakemelding på fra de nasjonale fagorganene. Dette følges opp med et fellesmøte med NPU-Samfunnsfag 10. juni, og videre oppfølging må avklares i dette møtet.

Ved nominering 2021 er det en rekke fagorgan som har fått «hjemmelekse» fra 2020, eller som vi må følge særskilt:

- Noen var ikke aktive i 2020 og har derfor ikke fulgt opp kommentarer som er lagt inn.
- Noen, som historie og filosofi, fikk godkjent med høye nivå 2 andeler, med lekse om å få ned disse i 2021.
- Noen små fag opplevde store svingninger som følge av oppdatert statistikk. Disse må følges over tid.
- Litteraturvitenskap ble vekket til livet og skal levere et gjennomarbeidet forslag i år. AU har hatt møte med dem og de har allerede pekt ut et konkret tidsskrift på nivå 2, som ikke hører hjemme hos dem, men hos nordisk. Det er *European Journal of Scandinavian Studies*, som er tidsskriftet på nivå 2 på listen deres med flest bidrag fra Norge. En slik flytting vil få konsekvenser for nordisk sitt nivå 2, som vil være krevende å løse.

Utvalget inviteres til å diskutere andre særskilte forhold som bør prioriteres ved årets nominering. Vi sender ut et felles brev til alle fagorganene i slutten av august, ved oppstart av nomineringsarbeidet, der de også får frist til å levere endringer inn til NPU-Humaniora. I dette brevet har vi pleid å peke på noen konkrete saker vi ønsker de skal prioritere i arbeid med nivå 2 dette året.

Vedtak
NPU-Humaniora ber sekretariatet følge opp fagorganene som hadde konkrete oppfølgingssaker fra fjorårets vedtak og ber samtidig NPU-AU følge opp Nasjonalt fagorgan i Nordiske språk og litteratur med et eget møte, for å diskutere konsekvensene av å flytte European Journal of Scandinavian Studies fra litteraturvitenskap til nordisk.

21/07 Forberedelse til fellesmøte med NPU-samfunnsfag 10. juni (bokpublisering)
Torsdag 10. juni fra kl. 09-11.00 er det planlagt et fellesmøte med NPU-Samfunnsfag om bokpublisering. Agenda for møtet er slik:

1. Uttelling for redaktørskap i antologier (innledning ved Mathilde Skoie)
2. Bokforlag på nivå 2, en mulig løsning (innledning ved Gunnar Sivertsen)
3. Bøker og Plan S (Marte Quenild innleder fra Forskningsrådet)

Universitets- og høgskolerådet

På dette møtet ønsker vi å diskutere/forberede punkt 1 over, som er meldt inn av Mathilde Skoie.

Vedtak
Saken ble ikke realitetsbehandlet i møtet på grunn av stram tidsplan og mange saker.

21/08 Status for arbeid med åpen tilgang

OA-rapport fra UIO

Rapporten kan leses her: https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/ub/prosjekter/arbeidsgruppe-apen-tilgang/oa-rapport-uio-mars2021.pdf

Blogg fra UiO, ved Universitetsbiblioteket om rapporten kan leses her: https://www.ub.uio.no/om/aktuelle-saker/lederbloggen/2021/apen-tilgang-uio-status.html

I møtet gir Mathilde Skoie en kort orientering om arbeidet hun har ledet.

Kunnskapsgrunnlag rundt økonomien i overgangen til åpen tilgang

Rapporten er et samarbeid mellom sekretariatet for forlagsforhandlinger i Unit og sekretariatet i Det nasjonale publiseringsutvalget. Rapporten er snart klar, og om den foreligger før møtet vi den bli ettersendt medlemmene. Vidar Røeggen vil gi en kort oppsummering av rapporten i møtet.

NÅHST-reviderte retningslinjer

Mathilde Skoie ledet publiseringskomiteen for NÅHST, vår nasjonale støtteordning for åpne tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap. Ordningen ble evaluert våren 2020 og det ble deretter gjennomført ny tildelingsrunde høsten 2020, for treårsperioden 2021-2023. Erfaringen fra siste tildelingsrunde aktualiserte et behov for å gjennomgå retningslinjene for ordningen. Komiteen hadde et eget møte i desember 2020, hvor nye retningslinjer ble diskutert. Komiteen har nå utarbeidet reviderte retningslinjer og oversendt disse til Unit som administrerer ordningen. Se vedlegg. Mathilde Skoie orienterer kort i møtet.

Rapport om nasjonal publiseringsplattform

UHR-Bibliotek har nedsatt en egen arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å utrede muligheten for et samarbeid i sektoren om en felles publiseringsplattform. I arbeidsgruppen sitter representanter fra UHR-forskning, UHR-Bibliotek og Det nasjonale publiseringsutvalget (NPU). Vidar Røeggen representerer NPU i dette arbeidet og gir en kort orientering i møtet. Rapporten ligger vedlagt.

Vedtak
NPU-Humaniora tok sakene til orientering.

21/09 Status for medlemmer i NPU-Humaniora

I NPU-Humaniora sitter prodekan for forskning fra de fem mestpubliserende humaniorainstitusjonene i sektoren: https://npi.nsd.no/organisering/fagorgan?id=1143

Status for medlemmer:

- Mathilde Skoie (UIO) fortsetter som leder ut 2022.
- Bjørn Kåre Myskja (NTNU) trer ut av dekanatet ved NTNU og erstattes av ny prodekan for forskning. Ny prodekan var ikke avklart da møtet fant sted,
- Anne Beate Maurseth (UiB) trer ut av dekanatet ved UiB og erstattes av Ole Thomassen Hjortland fra høsten 2021.
- Ann Therese Lotherington (UiT) sitter som prodekan for forskning ut 2021, og erstattes av ny fra 1. januar 2022.
- Gunhild Kvåle (UiA) fortsetter som prodekan for forsking ut 2023. Dekanperioden følger studieåret, og ikke kalenderåret.

Det er viktig at avtroppende medlemmer av utvalget bidrar til å sikre overføring av denne oppgaven til sin etterfølger.

Vedtak
NPU-Humaniora takker Bjørn Kåre Myskja og Anne Beate Maurseth for deres innsats i utvalget og ber dem bidra til å sikre overføring av oppgaven som utvalgsmedlem til sine respektive etterfølgere.

21/10 Møte høsten 2021

Høstens møte legges i forbindelse med nomineringsarbeidet, slik vi har gjort tidligere år. Oppstart for årets nominering er fredag 27. august. Da får alle nasjonale fagorgan tilsendt brev fra NPU med frister for levering av endringsforslag. Den nasjonale fristen for å levere endringsforslag til NPU er fredag 5. november. Det betyr at NPU-Humaniora skal levere humaniora samlet til NPU 5. november og at vi må ha behandlet forslagene fra fagorganene et par uker før denne fristen, slik at vi er i stand til å følge opp de vi ikke umiddelbart kan godkjenne.

Møtet i NPU-Humaniora bør med andre ord finne sted i uke 41 eller 42. Fint om alle derfor tar med seg oppdatert kalender til møtet, slik at vi kan bli enige om møtedato.

Vedtak

Høstens møte avholdes 11. oktober i UHRs lokaler, om det blir mulig å møtes fysisk.

21/11 Eventuelt

Universitets- og høgskolerådet

Vedtak

Det var ingen saker til eventuelt